

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
ПРИ ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСНІЙ ДЕРЖАВНІЙ АДМІНІСТРАЦІЇ

**ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА ТА ДЕРЖАВИ:
СУЧАСНІ НАУКОВІ ВИКЛИКИ**

МАТЕРІАЛИ
всеукраїнської наукової конференції молодих вчених,
присвяченої Всесвітньому дню науки

м. Одеса, 2 грудня 2022 року

Одеса
2022

Укладачі:

Кучерявенко Вікторія Сергіївна – здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії Національного університету «Одеська юридична академія», Голова Ради молодих вчених Національного університету «Одеська юридична академія», адвокат;

Давтян Аракся Сейранівна – молодший науковий співробітник відділу молекулярної структури та хемоінформатики лабораторії каталітичного синтезу Фізико-хімічного інституту ім. О. В. Богатського Національної академії наук України.

Редактори:

Маслій Наталя Дмитрівна – доктор економічних наук, доцент, професор кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, старший науковий співробітник відділу ринку транспортних послуг Державної установи «Інститут ринку та економіко-екологічних досліджень Національної академії наук України», Голова Ради молодих вчених Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, Голова Ради молодих вчених при Одеській обласній державній адміністрації;

Спасова Катерина Іванівна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного права, голова Наукового товариства молодих вчених, аспірантів та студентів Національного університету «Одеська юридична академія», член Ради молодих вчених при Одеській обласній державній адміністрації, адвокат.

П 781 **Проблеми розвитку суспільства та держави: сучасні наукові виклики** : матеріали всеукр. наук. конф. молодих вчених (м. Одеса, 2 грудня 2022 р.) [Електронне видання] / укл.: В. С. Кучерявенко, А. С. Давтян ; за ред.: Н. Д. Маслій, К. І. Спасової; Рада молодих вчених при Одес. обл. держ. адмін. – Одеса, 2022. – 136 с. – Режим доступу: <https://hdl.handle.net/11300/24138>

ISBN 978-966-928-879-0

УДК 340 (477) (063)

Збірник містить тези доповідей учасників наукових заходів, які були присвячені Всесвітньому дню науки і проведені 2 грудня 2022 року, а саме тези членів рад молодих вчених Одеської області, які були оприлюднені на засіданні круглого столу «Діяльність рад молодих вчених Одеської області: виклики сьогодення», а також тези доповідей всеукраїнської конференції молодих вчених «Проблеми розвитку суспільства та держави: сучасні наукові виклики». Ці наукові заходи проводились вперше, однак стануть щорічними. Матеріали цієї збірки можуть стати корисними для всієї наукової спільноти.

Матеріали видано в авторській редакції.

Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники, рецензенти, які рекомендували ці матеріали до друку.

МАТЕРІАЛИ КРУГЛОГО СТОЛУ «ДІЯЛЬНІСТЬ РАД МОЛОДИХ ВЧЕНИХ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ»

Докус Ангеліна Олександрівна

кандидат географічних наук, старший викладач кафедри гідрології суші,
голова Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих
вчених ОДЕКУ, перший заступник голови Ради молодих вчених при
Одеській обласній державній адміністрації

Михайленко Владислав Іванович

асистент кафедри екології та охорони довкілля, голова Наукового товариства
студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених ОДЕКУ
Природоохоронного факультету, член Ради молодих вчених при
Одеській обласній державній адміністрації

ДОСВІД РОБОТИ ТА УСПІШНІ ПРОЄКТИ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ ТА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ЕКОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Відповідно до основних засад Концепції екологічної освіти України [1], формування системних екологічних знань відбувається протягом всього життя людини та має носити неперервний характер. При цьому, згідно до Закону України про освіту [2], важливу ланку в цьому процесі має рівень фахової вищої освіти, метою якого зокрема є формування у спеціаліста компетентності – динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність. Згідно до [1], лише поєднання формальної та неформальної освіти дає змогу досягти даної мети, розвивши як базові навички спеціаліста, так і м'які навички, або *softskills*. В Одеському державному екологічному університеті (ОДЕКУ) органом, який поєднує в собі обидва вищезгадані підходи, є Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених Одеського державного екологічного університету (НТ ОДЕКУ).

НТ ОДЕКУ було створено у листопаді 2015 року. Станом на 2022 рік до складу Правління НТ ОДЕКУ входить 7 осіб, до складу Ради НТ ОДЕКУ – 19 осіб. Інформація щодо членства здобувачів ЗВО у НТ ОДЕКУ оновлюється

протягом вересня кожного року. Основна діяльність НТ ОДЕКУ проходить у онлайн та офлайн форматах. Для внутрішнього забезпечення якості функціонування НТ ОДЕКУ застосовуються методи опитування у соціальних мережах, регулярні зібрання Ради НТ ОДЕКУ тощо.

НТ ОДЕКУ систематично проводить періодичні заходи з популяризації науки, які наведено у таблиці 1. Відмітимо, що їх періодичність залежить від масштабу та формату заходу, а збори Правління та Ради проходять раз у квартал/місяць (залежно від наявності організаційних та адміністративних питань).

Таблиця 1 – Періодичні заходи з популяризації науки, які проводяться НТ ОДЕКУ

№	Назва проєкту	Короткий опис проєкту	Кількість учасників	Періодичність проведення	Тривалість реалізації
1	Всеукраїнський пленер з питань природничих наук	Конференція, що передбачає роботу в натуральній природній обстановці поза приміщенням	25-30 осіб	Раз на рік	6 років
2	Зустріч з першокурсниками	У неформальній обстановці першокурсникам розповідають про перспективи навчання у ЗВО та розвиток у науковій сфері	20-30 осіб	Раз на рік	5 років
3	Квест «Голопом по ОДЕКУ»	Учасники (зазвичай 1-2 курси) отримують перелік завдань, які мають виконати протягом великої перерви. Кожне нове завдання приводить їх на нову кафедру/підрозділ, що сприяє розумінню структури університету	15-20 осіб	Раз на рік	6 років
4	Фотокрос «Наука в фокусі»	Приурочується до святкування Дня жінок у науці, сприяє популяризації науки серед студентів	15-25 осіб	Раз на рік	6 років

5	«Школа молодого науковця» (наукове кафе)	Проведення тренінгів з актуальних тем для молодих вчених у форматі наукового кафе	15-35 осіб	Раз на місяць	4 роки
6	Науково-практичний семінар «Абетка науковця»	Здобувачі знайомляться з історією найстарішої публічної бібліотеки України, її специфікою та головними історичними надбаннями оформлюють читацький квиток п в Одеській національній науковій бібліотеці	до 15 осіб	Раз на рік	4 роки
7	«Рейтинг успішності аспірантів»	Метою є заохочення активності аспірантів та облік їх діяльності під час навчання в аспірантурі	4 номінанти	Раз на рік	3 роки

Серед всіх реалізованих проєктів, варто відмітити ті, які відрізняються за масштабом та значимістю у діяльності НТ ОДЕКУ. До проєктів, якими найбільше пишаємося можна віднести:

1) Всеукраїнський пленер з питань природничий наук.

Проектна ідея: конференція носить пленерний (*фр. en plein air* – відкрите повітря) характер, що передбачає роботу в натуральній природній обстановці поза приміщенням. Такий формат конференції має сприяти синтезу теоретичних знань та живої реальності, що дозволить підвищити творчий досвід молодих науковців та поглянути на проблематику своїх досліджень під іншим кутом.

Метою конференції є обговорення та пошук рішень актуальних проблем в галузі природничих наук, встановлення контактів та обмін досвідом між молодими вченими різних ЗВО України та міжнародними науковими установами.

Зміст: Пленер проходить декілька днів і поєднує у собі наступні компоненти: зустріч та тренінги з авторитетними спікерами у науковій сфері; зустріч та тренінги зі спікерами та wellness коучем, які є відомими у інших сферах, сприяння всесторонньому розвитку учасників (ораторська майстерність, здоровий спосіб життя, вигорання тощо); наукова панель з доповідями учасників; дискусійна панель з обміну досвідом та встановленням

контактів; культурно-освітня частина – фотоекскурсії містом, відвідування Оперного театру тощо; відпочинок на свіжому повітрі: науковий пікнік, прогулянка яхтою тощо; виїзд за місто на природоохоронні об'єкти.

Фактичні результати впровадження: кожний пленер закінчується виданням збірки тез доповідей з присвоєнням номера ISBN, кожний учасник отримує сертифікат учасника. Після пленеру збільшується академічна мобільність здобувачів та молодих вчених.

2) Школа молодого науковця (наукове кафе).

Проектна ідея: створення комфортних умов для формування наукового середовища в університеті у вигляді лекцій у неформальній обстановці.

Мета: стимулювання наукової активності молодих науковців університету.

Зміст: на першому в Україні студентському креативному екологічному коворкінгу Ecorprostir проводяться лекції з наукової тематики, теми яких визначаються самими здобувачами та молодими вченими. Найчастіше ці теми стосуються публікації у наукових журналах, міжнародної активності молодих вчених, програм стажувань, написання грантів тощо. Детальніше діяльність Ecorprostir описано у роботі [3].

Фактичні результати впровадження: підвищення публікаційної активності молодих науковців та участі у вітчизняних та міжнародних стажуваннях і проєктах.

Важливо відмітити, що серед членів НТ ОДЕКУ є молоді вчені із науковими здобутками різного рівня, зокрема:

Голова НТ ОДЕКУ Докус Ангеліна Олександрівна має досвід безпосередньої участі (з виїздом закордон) у престижних міжнародних наукових заходах для участі у яких Докус А.О. отримала індивідуальні наукові гранти, у т. ч. від WMO, Department of Geography at Akaki Tsereteli State University та International Baltic Earth Secretariat. У 2016 році отримала грамоту за перемогу в Регіональному конкурсі інноваційних проєктів, присвяченому Дню науки України, у номінації «Кращий інноваційний екологічний проєкт».

У 2017 році отримала Почесну грамоту за сумлінну працю, вагомий внесок у розвиток освіти і науки, плідну наукову і педагогічну діяльність та з нагоди 85-річчя заснування Одеського державного екологічного університету від Одеської обласної державної адміністрації.

З 2021 р. на громадських засадах займає посади: першого заступника голови Ради молодих вчених при Одеській обласній державній адміністрації;

члена обласної науково-експертної ради при Одеській обласній державній адміністрації; член Вченої ради та науково-технічної ради ОДЕКУ.

У 2022 році отримала Почесну грамоту за вагомими науковими здобутками, значний особистий внесок у розвиток національної освіти та науки, високий професіоналізм та з нагоди Дня науки від Департаменту освіти та науки Одеської обласної державної адміністрації.

У 2022 році пройшла 6-ти місячне наукове стажування (Postdoc) в Німеччині, м. Берлін в Institute of Freshwater Ecology and Inland Fisheries (IGB).

Наказом Міністерства освіти і науки України № 6 від 04.11.2022 року Ангеліні Докус було присуджено стипендію Кабінету Міністрів України для молодих вчених на 2022/2024 навчальний рік.

Голова НТ природоохоронного факультету Михайленко Владислав Іванович є учасником Міжнародної школи International school «Nature-Based Solution for Smart Cities», переможцем Всеукраїнської олімпіади з екології та численних конкурсів наукових робіт зі спеціальності 101 Екологія, зокрема міжнародного конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Екологія»: «The International Competitive Tender of Student' Research Papers On Certain Disciplines, specialty Ecology».

У 2017 році отримав почесну грамоту Одеської обласної державної адміністрації за досягнення вагомих успіхів у навчанні, перемогу Всеукраїнських олімпіадах, активну громадську та наукову діяльність, високі спортивні досягнення та з нагоди 85-річчя заснування Одеського державного екологічного університету, 24 квітня 2017 року від голови Одеської обласної державної адміністрації М.В. Степанова.

З 2018 року рішенням ректорату Владиславу Михайленку присвоєно звання почесного випускника Одеського державного екологічного університету. Наказом Міністерства освіти і науки України №1276 від 29.11.2021 року Владиславу Михайленку було присуджено академічну стипендію президента України на 2021/2022 навчальний рік.

З 2019 року є членом 10 ГЕР «Природничі науки» Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

З 2021 р. на громадських засадах займає посаду члена Ради молодих вчених при Одеській обласній адміністрації.

У травні 2022 року за вагомими науковими здобутками, значний особистий внесок у розвиток національної освіти та науки, багаторічну плідну науково-дослідну і педагогічну діяльність, високий професіоналізм та з нагоди Дня

науки Владислав отримав подяку Начальника Одеської обласної військової адміністрації Максима Марченка.

Завідуючий студентським сектором НТ ОДЕКУ Шелінговський Дмитро Валерійович. Наказом Міністерства освіти і науки України №861 від 27.09.2022 року Шелінговському Дмитру було присуджено іменну академічну стипендію Верховної Ради України здобувачам фахової передвищої та вищої освіти на 2022/2023 навчальний рік. Також Дмитро отримує стипендію від Німецької служби академічних обмінів DAAD для українських студентів та вчених, які продовжують навчання в умовах воєнного часу в Україні та за її межами.

З 2022 р. на громадських засадах займає посаду члена Ради молодих вчених при Одеській обласній адміністрації.

НТ ОДЕКУ співпрацює з НТ та РМВ інших ЗВО на обласному та Всеукраїнському рівнях, зокрема є досвід співпраці з Радою молодих вчених при Одеській обласній державній адміністрації та Радою молодих учених Національного ботанічного саду імені М.М. Гришка НАН України.

Соціальні мережі НТ ОДЕКУ. Активно працюють сторінки НТ ОДЕКУ в соціальних мережах, де регулярно висвітлюється інформація про конкурси, гранти, стажування та конференції. Інформація про можливості для молодих вчених, а також про діяльність НТ та досягнення молодих вчених регулярно оновлюється.

Електронна скринька НТ ОДЕКУ: scientists.osenu@gmail.com.

Детальну інформацію про НТ ОДЕКУ можна знайти у соціальних мережах:

- Фейсбук: <https://www.facebook.com/ScienceOSENU>
- Інстаграм: https://www.instagram.com/nt_odeku
- Телеграм: https://t.me/nt_odeku

Список використаних джерел

1. Концепція екологічної освіти України: Рішення МОН України №13/6-19 від 20.12.2001 р. URL: [https:// zakon.rada.gov.ua/rada/show/v6-19290-01](https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v6-19290-01) (дата звернення 30.11.2022).

2. Про освіту: Закон України № 2145-VIII від 05.09.2017 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення 30.11.2022).

3. Приходько В. Ю., Шаніна Т. П., Сафранов Т. А., Михайленко В. І. Екологічна складова освітньої діяльності в сфері поводження з відходами. *Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування: освіта – наука – виробництво – 2019*: збірник тез

доповідей XXII Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 17-18 квітня 2019 року). Харків : ХНУ, 2019. С. 144-146.

Павлова Ірина Юріївна

голова Наукового товариства курсантів та молодих вчених, завідувач навчального кабінету, здобувач PhD ДУ «ІРЕЕД НАНУ»,
Інститут Військово-Морських Сил Національного університету
«Одеська морська академія»

ДІЯЛЬНІСТЬ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА У ВИЩОМУ ВІЙСЬКОВОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Наукове товариство курсантів та молодих вчених Інституту Військово-Морських Сил створене у липні 2022 року ініціативною групою молодих вчених під керівництвом Павлової Ірини Юріївни та Лисенко Єлизавети Андріївни. Перше офіційне засідання відбулось 22 липня 2022 року.

Склад наукового товариства налічує 13 осіб (військовослужбовці викладачі, курсанти та працівники Збройних Сил України).

За час діяльності наукового товариства, а це три місяці роботи, було проведено:

1. Міжвузівській практичний семінар разом із Радою молодих вчених Військової академії (м. Одеса) (рис. 1).

Рис. 1 – Міжвузівський науково-практичний семінар з обміну досвідом

На науково-практичному семінарі, Голова Ради молодих вчених Військової академії, завідувач кафедри іноземних мов, доктор педагогічних наук, доцент Бхіндер Наталія Володимирівна разом із заступником з навчальної та наукової роботи поділились досвідом стосовно нормативно-правової бази, керівних документів, практичних засад здійснення ефективної

ЗМІСТ

МАТЕРІАЛИ КРУГЛОГО СТОЛУ «ДІЯЛЬНІСТЬ РАД МОЛОДИХ ВЧЕНИХ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ»

Докус Ангеліна Олександрівна, Михайленко Владислав Іванович	3
ДОСВІД РОБОТИ ТА УСПІШНІ ПРОЄКТИ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ ТА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ЕКОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	
Павлова Ірина Юріївна	9
ДІЯЛЬНІСТЬ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА У ВИЩОМУ ВІЙСЬКОВОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ	
Спасова Катерина Іванівна, Кучерявенко Вікторія Сергіївна	12
НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ, АСПІРАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»	
Сьоміна Юлія Анатоліївна	14
ІДЕЇ ЩОДО РОЗШИРЕННЯ СПІЛЬНОСТІ РАД МОЛОДИХ ВЧЕНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	
Гриньова Марія Василівна, Щур Вікторія Андріївна.....	17
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО: СПІЛЬНОДІЯ У ПОШУКАХ НОВИХ СЕНСІВ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ	

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ «ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА ТА ДЕРЖАВИ: СУЧАСНІ НАУКОВІ ВИКЛИКИ»

СЕКЦІЯ 1. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ТА СУСПІЛЬНИХ НАУК

Бориченко Катерина Валеріївна	21
ЩОДО МАКСИМАЛЬНОГО РОЗМІРУ ПЕНСІЙ ОСІБ, ЗВІЛЬНЕНИХ З ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ	
Костенко Ростислав Валерійович, Сечка Діана Вячеславівна.....	25
СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МЕНЕДЖЕРА ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»	
Алексеевська Галина Сергіївна, Гончар Оксана Ігорівна.....	29
МОНЕТАРНА ПОЛІТИКА ЄЦБ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ	
Батан Юрій Дмитрович, Шевченко Юлія Олександрівна.....	32
ПРОФЕСІЙНІ ТЕСТУВАННЯ ЯК ЗАСІБ ДОСТУПУ ДО ЮРИДИЧНОЇ ПРОФЕСІЇ: ВІТЧИЗНЯНИЙ І ЗАКОРДОННИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД	

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА ТА ДЕРЖАВИ:
СУЧАСНІ НАУКОВІ ВИКЛИКИ**

МАТЕРІАЛИ

всеукраїнської наукової конференції молодих вчених,
присвяченої Всесвітньому дню науки

м. Одеса, 2 грудня 2022 року

*За загальною редакцією
Н. Д. Маслій, К. І. Спасової*

Електронне видання

Формат 60x84/16. Ум-друк. арк. 7,12.

Видавець ПП «Фенікс»
(Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1044 від 17.09.02).
Україна, м. Одеса, 65009, вул. Зоопаркова, 25.
e-mail: fenix-izd@ukr.net
www.feniksbooks.com